
dovoljnost
u vjerovanju
Ibn Qudame el-Maqdisi

Ibn Qudāme el-Maqdisī

Dovoljnost u vjerovanju

Izdavač:
"K e l i m e t u l – H a qq"
Plav, Sandžak
www.kelimetul-haqq.com
www.kelimetul-haqq.org
kelimetul_haqq@hotmail.com

Prevod, prelom i lektura teksta:
Ebū Ahmed

Unos teksta:
Ebū Hafsa

Dizajn korice:
Ebū Merjem

Štampa:
"K e l i m e t u l – H a qq"

V A Ž N A N A P O M E N A !

Svako kopiranje i umnožavanje ove knjige
ili bilo kojeg njenog dijela
bez odobrenja izdavača je veoma
pohvaljeno i preporučljivo

Ibn Qudāme el-Maqdisī

DOVOLJNOST u vjerovanju

Plav, Sandžak
ša'bān* 1432. *hidžretske
jul 2011. godīne

Rekao je Allāhov Poslanik
Muhammed, sallallāhu 'alejhi we sellem:

*''Najvrijedniji džihād je reći **riječ istine** pred nepravednim vladarem.''* [1]

*''Prvak šehīdā je Hamza, a potom čovjek koji dođe nepravednom vladaru, kaže mu **istinu** u lice, pa ga vladar ubije.''* [2]

*''Neka nikoga od vas ne spriječi strah od ljudi da kaže istinu kada je vidi ili bude njen svjedok, jer mu **riječ istine** neće približiti čas smrti, niti mu umanjiti nafaku.''* [3]

[1] *hadīth* bilježe Ebū Dāwūd, et-Tirmidhī i Ibn Mādže u svojim *''Sunenima''* od Ebū Se'īda el-Hudrija i Ebū Umāme el-Bahilija.

[2] *hadīth* bilježi Hākim od Džābir ibn 'Abdullāha.

[3] *hadīth* bilježi *imām* Ahmed u svome *''Musnedu''* od Ebū Se'īda el-Hudrija.

U v o d

Sva zahvala pripada Allāhu, Onome Koji je hvaljen na svakom jeziku, Onome Koji je obožavan u svakome dobu. Nema mjesta koje je slobodno od Njegovog znanja niti Njega ijedna stvar preokupira nad drugom. On je daleko iznad svih suparnika ili ortaka, kao što je čist od toga da ima ženu ili dijete. Njegova odredba se sprovodi nad svim Njegovim robovima. Nijedan razum ne može da izvede primjer za Njega svojim razmišljanjem, niti srce može pokušati da Ga opiše (prikaže).

لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ

"Ništa nije kao On! On sve čuje i sve vidi." [4]

Njemu pripadaju najbolja imena i najuzvišenija svojstva:

ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ۝٥ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَمَا تَحۡتَ ٱلثَّرَىٰ ۝٦ وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى ۝٧ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰ

[4] *sūra* eš-Šura, 11. *ājet*.

"Milostivi se nad 'Aršom uzdigao. Njegovo je sve ono što je na nebesima i što je na Zemlji, što je između njih i što je pod zemljom! Ako glasno pričaš, On zna i šta drugom tajno kažeš i što samo pomisliš! Allāh, nema drugog boga osim Njega, ima najljepša imena!" [5]

Njegovo znanje obuhvata sve. On potčinjava sva stvorenja Svojim dostojanstvom i vladavinom. Njegovo znanje i milost obuhvataju sve.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا

"On zna šta je pred njima i ono što je iza njih, a oni ne obuhvataju ništa od Njegovog znanja." [6]

On je opisan onime što je pripisao Sebi u Svojoj veličanstvenoj Knjizi i na jeziku Svoga časnog Poslanika. Nama je naređeno da vjerujemo i da sa pokoravanjem i prihvatanjem primimo sve što je spomenuto u Qur'ānu ili što je autentično prenešeno od Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, u vezi Allāhovih svojstava. Mi moramo napustiti suprotstavljanje tome (a što se radi) *reddom* (odbijanjem), *te'wīlom* (iskrivljujućim pogrešnim tumačenjem) *tešbīhom* (poređenjem) i *temthīlom* (navođenjem sličnosti). A što se tiče onoga što nam od toga izgleda nejasno, naređeno nam je da potvrdimo značenje toga, a da se ne suprotstavimo njegovom (literarnom) značenju.

[5] *sūra* Tā-Hā, 5.-8. *ājet*.

[6] *sūra* Tā-Hā, 110. *ājet*.

Obaveza nam je vratiti precizno znanje Onome Koji ga je rekao i mi to povjeravamo onome koji ga je prenio, slijedeći primjer onih koji su duboko upućeni u znanje, onih koje je Allāh pohvalio u Svojoj jasnoj Knjizi, rekavši:

وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ رَبِّنَا

"A oni koji su čvrsto upućeni u znanje kažu: "Mi vjerujemo u to, sve je od našeg Gospodara"." [7]

I On kaže, koreći one koji traže *te'wīl* (tumačenje i skrivena značenja) nejasnih *ājetā* Njegove Objave:

فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُ

"A što se tiče onih u čijim srcima je bolest, oni slijede one (*ājete*) **koji su nejasni, želeći *fitnu*** (smutnju) **i želeći njihovo tumačenje; a njihovo tumačenje ne zna niko, osim Allāha."** [8]

Ovako je Allāh traženje skrivenih značenja (*te'wīla*) opisao znakom devijacije (zablude) i stavio ga na isti nivo sa traženjem *fitne* u Svom ukoru.

Onda je On stavio pregradu između njih i onoga za čim oni žude i On presjekao njihove ambicije od onoga za čim oni žude, rekavši:

[7] *sūra* Ālu 'Imrān, 7. *ājet*.

[8] *sūra* Ālu 'Imrān, 7. *ājet*.

وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُ

"A niko ne zna njihov *te'wīl*, osim Allāha." [9]

U vezi sa *hadīthima*: ***"Zaista se Allāh spušta na najniže nebo"*** i ***"Zaista će Allāh biti viđen na Sudnjem danu"*** i onome što je slično ovim *hadīthima*, *imām* Ebū 'Abdullāh Ahmed ibn Hanbel, *rahimehullāh*, je rekao:

''Mi vjerujemo u njih i mi potvrđujemo njihovu istinitost, bez zapitkivanja ''kako'' i bez pripisivanja značenja njima, i mi ne odbacujemo jedan dio od njih. Mi znamo da je sve ono s čime je došao Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, istina. Mi ne odbacujemo ono sa čime je Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, došao, niti opisujemo Allāha ičime više nego čime je On opisao sam Sebe, bez ograničavanja. Allāh kaže:

لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ

"Ništa nije kao On i On sve čuje i vidi." [10] *Mi kažemo kao što je On rekao. Mi opisujemo Njega onim čime je On sām Sebe opisao i mi to ne prekoračujemo. Opis onih koji pokušavaju da Ga opišu ne može Njega shvatiti. Mi vjerujemo u sav Qur'ān, u njegove jasne, kao i u njegove nejasne ājete. Mi ne odbacujemo ništa od Njegovih svojstava zbog neudobnosti/nemira (koje možemo osjetiti prema tome). Mi ne prekoračujemo Qur'ān i hadīth i nemamo znanja kako da ih razumijemo (drukčije), izuzev putem potvrđivanja istinitosti*

[9] *sūra* Ālu 'Imrān, 7. *ājet*.

[10] *sūra* eš-Šūra, 11. *ājet*.

Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i potvrde Qur'āna.''

Imām Ebū 'Abdullāh Muhammed ibn Idrīs eš-Šāfi'ī, *Allāh bio zadovoljan njime*, je rekao:

''Ja vjerujem u Allāha i u ono što je prenešeno u vezi Allāha, onako kako je želio Allāh. I ja vjerujem u Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i u ono što je prenešeno u vezi Allāhovog Poslanika, onako kako je namjeravano od strane Allāhovog Poslanika.''

Ovo je put koji su učenjaci *selefā* i *halefā* slijedili, *Allāh bio zadovoljan njima*. Oni su se jednoglasno složili na priznavanju, prihvatanju i potvrđivanju onoga što je spomenuto u Allāhovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, u pogledu (Allāhovih) svojstava, bez okretanja korištenju *te'wīla*. Nama je naređeno da slijedimo njihov put (Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i njegovih *ashābā*) i da budemo upućeni njihovim primjerom. Upozoreni smo na novouvedene stvari i obavješteni smo da su one od stvari koje vode u zabludu. Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao:

''Držite se mog sunneta i sunneta ispravno upućenih halifā nakon mene. Čvrsto se za to držite** (za taj sunnet) **svojim očnjacima i čuvajte se novouvedenih stvari, jer je zaista svaka novouvedena stvar novotarija, a svaka novotarija je zabluda.'' [11]

[11] Vjerodostojni *hadīth* koji je zabilježio *imām* Ahmed u svome *''Musnedu''* (4/126, 127), Ebū Dāwūd u svom *''Sunenu''* (*Knjiga pridržavanja za sunnet*, 4607), i et-Tirmidhī u svom *''Sunenu''* (*Knjiga znanja*, 2676). Ibn Mādže ga

Abdullāh ibn Mes'ūd, *radijallāhu 'anhu*, je rekao:

''Slijedite (sunnet) i ne uvodite (izmišljajte)! Jer, imate dovoljno!'' [12]

'Umer ibn 'Abdul'Azīz, *rahimehullāh*, je rekao nešto u značenju:

''Zastanite tamo gdje su ljudi stali! Jer, zaista, oni su stali na primanju znanja. Jasni dokazi su im bili dovoljni i oni su bili najjači u ispoljavanju toga. Kada bi bilo ikakvog dodavanja (u vjeri), oni bi bili najpreči da to (prvi) urade. Pa ako kažete: ''To je uvedeno nakon njih'', onda to nije uveo iko drugi, do onaj koji se suprotstavio njihovoj uputi i želio drugo mimo njihovog primjera. Oni su opisali od toga (vjere) ono što je bilo dovoljno i oni su govorili o tome ono što je bilo dostatno. Ono što je iznad njih je pretjerivanje. A ono što je ispod njih je nedovoljnost. Neki ljudi nisu ispunili u pogledu njih i zbog toga su propali. Drugi su to prekoračili, pa su postali ekstremni. A zaista su oni između ove dvije krajnosti, na pravoj, jasnoj uputi.''

---

je prenio u predgovoru na svoj *''Sunen''* (42, 43), kao što je učinio i ed-Dārimī u svom *''Sunenu''* (1/44) i Ibn Hibbān (102). El-Hākim (1/97), Ibn Ebī Asim u *''es-Sunne''* (17. str., br. 20, 29 i 30), el-Bejheqī u *''Delā'ilun-Nubuwwe''* (6/541) i Ibn 'AbdulBerr u *''Džāmi'ul-Bejāni el-'Ilmi we fadlih''* (1/222) su ga također prenijeli. El-Albānī ga je proglasio sahīhom u *''Sahīh el-Džāmi'us-Sagīr''* (2/346), kao i u svom *tahrīdžu* (provjeri) na *''Es-Sunne''* od Ibn Ebī 'Āsima (29. i 30. str.).

[12] Vjerodostojna predaja koju je od Ibn Mes'uda zabilježio ed-Dārimī (211), et-Taberānī u *''El-Kebīru''* (8870), el-Bejheqī u *''El-Medhal''* (204), Ibn Wedāh u *''El-Bid'a wen-Nehi 'anhā''* (10. str.), Ebu Hajtheme u *''El-'Ilm''* (54) i drugi.

Ebū 'Amr el-Ewzā'ī, *rahimehullāh*, je rekao:

''*Drži se za predaje onih koji su bili prije tebe, makar te ljudi odbacili. A čuvaj se mišljenja ljudi, čak ako ti oni to uljepšavaju svojim govorom.*''

Muhammed ibn 'AbdurRahmān ed-Dārimī, *rahimehullāh*, je rekao čovjeku koji je govorio o *bid'atu* i pozivao ljude njemu: ''*Da li su Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, Ebū Bekr, 'Umer, 'Uthmān i 'Alī znali to ili nisu?*'' On je rekao: ''*Oni to nisu znali.*'' On je rekao: ''*Dakle, ono što oni nisu znali, ti znaš?!*'' Čovjek je rekao: ''*Dobro, eto, kažem da su oni to znali.*'' On je rekao: ''*Je li im to bilo dovoljno (Tj. da se zadovolje Istinom i ne ulaze u 'ilmul-kelām)?*'' Čovjek je rekao: ''*Naravno da im je to bilo dovoljno.*'' On je rekao: ''*Dakle, nešto što je bilo dovoljno Allāhovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi we sellem, i njegovim halīfama (sunnet), nije dovoljno tebi?!*'', pa se čovjek povukao od svog poziva, a *halīfa* koji je tu bio prisutan je rekao: ''*Neka Allāh ne zadovolji onoga koji nije zadovoljan onime što su oni našli dovoljnim*''.

Slično tome, ko god se ne osjeti zadovoljnim onime što je bilo dovoljno Allāhovom Poslaniku, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, njegovim *ashābima*, onima koji su ih slijedili u dobru, *imāmima* koji su došli nakon njih i onima duboko upućenim u znanje u vezi sa učenjem *ājetā* Allāhovih svojstava, čitanju predaja o njima i ostavljanju njih na način na koji su došli (tj. kako su prenešeni), Allāh ga ne zadovoljio.

Između onoga što je prenešeno u *ājetima* u vezi Allāhovih svojstava je:

وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ

"A ostaće samo <u>Lice</u> Gospodara tvoga, Veličanstvenog i Plemenitog." [13]

I Njegove riječi:

بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ

"A ne, već su obje Njegove <u>ruke</u> ispružene (otvorene)**."** [14]

Njegove riječi u kojima nas On obavještava da je 'Isā ibn Merjem rekao:

تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَآ أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ

"Ti znaš šta je u mom *nefsu*, a ja ne znam šta je u Tvom *<u>Nefsu</u>*." [15]

Njegove riječi:

وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلْمَلَكُ

"A kada <u>dođe</u> tvoj Gospodar." [16]

---

[13] *sūra* er-Rahmān, 27. *ājet*.

[14] *sūra* el-Mā'ide, 64. *ājet*.

[15] *sūra* el-Mā'ide, 116. *ājet*.

[16] *sūra* el-Fedžr, 22. *ājet*.

Njegove riječi:

هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ

"Da li oni onda čekaju (išta drugo)**, osim da im Allāh dođe?"** [17]

Njegove riječi:

رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُ

"Allāh je zadovoljan njima i oni zadovoljni Njime." [18]

Njegove riječi:

فَسَوۡفَ يَأۡتِي ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ يُحِبُّهُمۡ وَيُحِبُّونَهُۥٓ

"Allāh će dovesti narod koji On voli i koji Njega voli." [19]

Njegove riječi u vezi nevjernikā:

وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ

"I Allāh se na njih rasrdio." [20]

Njegove riječi:

---

[17] *sūra* el-Beqare, 210. *ājet*.

[18] *sūra* el-Mā'ide, 119. *ājet*.

[19] *sūra* el-Mā'ide, 54. *ājet*.

[20] *sūra* el-Feth, 6. *ājet*.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱتَّبَعُواْ مَآ أَسۡخَطَ ٱللَّهَ

"To je zbog toga što su oni slijedili ono što Allāha srdi." [21]

I Njegove riječi:

وَلَٰكِن كَرِهَ ٱللَّهُ ٱنۢبِعَاثَهُمۡ

"Ali Allāh je mrzio da oni izađu u boj." [22]

A od sunneta su riječi Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*:

"Naš Gospodar, Slavljen i Uzvišen, spušta se na najniže nebo svake noći." [23]

Njegove, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, riječi:

"Vaš Gospodar je zadivljen** (začuđen) **dječakom koji ne posjeduje dječje osobine** (edebe)**." [24]

---

[21] *sūra* Muhammed, 28. *ājet*.

[22] *sūra* et-Tewbe, 46. *ājet*.

[23] *"Sahīh el-Buhārī"* (*Knjiga noćnog namāza*, 1145) i *"Sahīh Muslim"* (*Knjiga namāza putnika*, 758), *hadīth* od Ebu Hurejre, *radijallāhu 'anhu*.

[24] Slab *hadīth* koji je zabilježio *imām* Ahmed, 4/151, Ibn Ebī 'Āsim u *"Es-Sunne"* (571), Ebū Ja'lā (1479), et-Taberānī u *"El-Kebīru"* (17/309), el-Qadā'ī u *"El-Musned eš-Šihāb"* (576), Temām er-Rāzī u svom *"Fewā'idu"* (1287) i el-Bejheqī u *"El-Esmā'i wes-Sifāt"* (600. str.). El-Albānī ga je proglasio slabim u *"Ed-Da'īfa"* (2426). Allāhovo svojstvo čuđenja je ipak potvrđeno *hadīthom* koji je zabilježen u *"Sahīhul-Buhārī"* (4889) od Ebū Hurejre o gostu. Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao:

Njegove, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, riječi:

"Allāh se smije dvojici ljudi od kojih jedan ubije drugoga, a onda obojica uđu u džennet." [25]

Mi vjerujemo u ovo i u ono što je slično tome od onoga što ima vjerodostojan lanac i pouzdane prenosioce. Mi to ne odbacujemo niti negiramo, niti mijenjamo njegovo značenje nečim što se suprotstavlja onome što je literarno jasno (vidljivo) od toga. Mi to ne upoređujemo sa svojstvima stvorenja, niti koristeći šeme (obasce) novotarā za davanje imena.

I mi znamo da Allāh, Slavljeni i Uzvišeni, nema jednakog niti sličnog Sebi.

لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ

"Ništa nije kao On; On sve čuje i vidi!" [26]

"Allāh je zaista začuđen – ili: On se smije – ovom čovjeku i ovoj ženi *(koji su učinili dobro djelo obezbjeđujući hranu za gosta Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem)"*, pa je Allāh objavio:

وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ

"A oni daju prednost drugima nad samim sobom, čak i ako je njima samima potrebno." (*sūra* el-Hašr, 9. *ājet*).

[25] *"Sahīh el-Buhārī"* (*Knjiga džihāda*, 2826) i *"Sahīh Muslim"* (*Knjiga vođstva*, 1890) od Ebū Hurejre, *radijallāhu 'anhu*.

[26] *sūra* eš-Šūra, 11. *ājet*.

Sve što je zamišljeno razumom ili smišljeno u nečijim mislima – Allāh je suprotan tome.

Sljedeći primjer su Njegove riječi:

ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ

"Milostivi se iznad 'Arša uzdigao." [27]

I Njegove riječi:

ءَأَمِنتُم مَّن فِي ٱلسَّمَآءِ

"Jeste li vi sigurni od Onoga koji je na nebesima?" [28]

I riječi Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*: ***"Naš Gospodar Allāh koji je iznad nebesa! Slavljeno neka je Tvoje ime."*** [29]

I njegove, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, riječi robinji: ***"Gdje je Allāh?"*** Ona je rekla: ''*Iznad nebesā*'', pa je on rekao: ***"Oslobodi je, jer zaista ona je vjernica."*** Mālik ibn Enes, Muslim i drugi učenjaci su prenijeli ovaj *hadīth*.

Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao Husejnu bin 'Imrānu: ***"Koliko bogova obožavaš?"*** On je rekao: ''*Sedam. Šest na zemlji i jednog na nebesima.*'' On,

[27] *sūra* Tā-Hā, 5. *ājet*.

[28] *sūra* el-Mulk, 16. *ājet*.

[29] Ebū Dāwūd je zabilježio ovaj *hadīth*, a u njegovom lancu je Zijāde ibn Muhammed. El-Buhārī je rekao da je ovaj *hadīth* odbačen (*munker*).

sallallāhu 'alejhi we sellem, je rekao: ***''Koji je onaj u koga polažeš nadu i bojiš ga se?''*** On je rekao: *''Onaj koji je iznad nebesa.''* On, *sallallāhu 'alejhi we sellem,* je rekao: ***''Napusti onda tu šestoricu i obožavaj Onoga Koji je iznad nebesa, a ja ću te podučiti dvjema dovama''***, pa je on prihvatio islām i Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, ga je podučio da kaže: ***''O Allāhu, podari mi uputu i sačuvaj me od zla moje duše.''*** [30]

Ono što je prenešeno u prethodno objavljenim knjigama u vezi znakova Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i njegovih ashābā je i da: *''Oni čine sedždu na zemlji, tvrdeći da je njihov Bog iznad nebesa.''*

Ebū Dāwūd je u svom "Sunenu" zabilježio da je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao: ***''Zaista između jednog stepena nebesa i drugog stepena nebesa je udaljenost toliko i toliko...''*** On je nastavio dok, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, nije spomenuo: ***''A iznad toga je 'Arš, a Allāh, čist od svih mahana, je iznad njega.''*** [31]

Ovo i ono što je slično tome je od onoga na čemu su se *selefi*, *Allāh im se smilovao*, jednoglasno složili u prenošenju i prihvatanju. I mi ne naginjemo prema *reddu* (odbacivanju toga), niti prema *te'wīlu* (iskrivljavanju njegovog značenja),

[30] Slaba predaja zabilježena od strane Ibn Qudāme u *''El-'Uluw''* (19. str.), a tim putem predaje je spomenut i od strane edh-Dhehebija u njegovom *''El-'Uluw lil-'Alijj el-Gaffār''* (23. i 24. str.).

[31] Slab *hadīth* koji je zabilježio *imām* Ahmed (1/206, 207), Ebū Dāwūd (4723), et-Tirmidhī (3320), Ibn Mādže (193) i mnogi drugi. El-Albānī ga je ocijenio *da'īfom* u svojoj provjeri na *''Es-Sunne''* od Ibn Ebī 'Āsima (577), kao i el-Arnaut u svojim bilješkama na *''El-'Aqīde et-Tahāwijje''* (2/365).

niti prema *tešbīhu* (činjenju sličnosti tome), niti prema *temthīlu* (poređenju).

Imām Mālik ibn Enes, *rahimehullāh*, je bio jednom upitan riječima: ''*O Ebū 'Abdullāh! (Allāh kaže):*

ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ

"Milostivi se iznad 'Arša uzdigao." [32] *Kako se On uspinje?*'' Pa je on, *rahimehullāh*, odgovorio: ''*El-Istiwā' nije nešto nepoznato, kako (je to učinjeno) je nepoznato. Vjerovanje u to je obaveza, a pitanje o tome je novotarija.*'' A onda je zadužio nekoga za ovog čovjeka i on je izbačen. [33]

[32] *sūra* Tā-Hā, 5. *ājet*.

[33] Vjerodostojna predaja zabilježena od Ibn Qudāme u *''El-'Uluw''* (104), edh-Dhehebī u *''El-'Uluw...''* (141. i 142. str.), Ebū Nu'ajm u *''El-Hilje''* (6/325, 326), 'Uthmān ibn Se'īd ed Dārimī u *''Er-Redd 'alel-Džehmijje''* (55), el-Lālikā'ī u *''Šerh Usul el-I'tiqād Ehlus-Sunne wel-Džemā'ah''* (664), Ebū 'Uthmān u *''Aqīdetus-Selef''* (24-26) i drugi.

Allāhov Govor

Od Allāhovih svojstavā je i to da On govori govorom koji je odvajkada. On čini da ga čuje onaj ko On hoće. Mūsā ga je od Njega čuo, a da nije bilo nikakvog posrednika. Džibrīl ga je čuo, kao i svaki onaj kome je On to dozvolio od Njegovih melekā i vjerovjesnikā.

On, Onaj Koji je čist od svih mahana, će vjernicima govoriti na *āhiretu* i oni će govoriti Njemu. On će im podariti dozvolu i oni će ga vidjeti.

Allāh je rekao:

وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ تَكۡلِيمًا

"Allāh je Musā'u govorio direktno." [34]

I Allāh je rekao:

قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّي ٱصۡطَفَيۡتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَٰلَٰتِي وَبِكَلَٰمِي

"O Mūsā, Ja sam te odabrao između ljudi Mojom porukom, Mojom *risālom* (poslanicom) **i Mojim govorom."** [35]

[34] *sūra* en-Nisā', 164. *ājet*.

[35] *sūra* el-E'rāf, 144. *ājet*.

I On je rekao:

تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۘ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُ

"To su tī poslanici. Mi smo jedne odlikovali nad drugima, a nekima od njih je Allāh direktno govorio." [36]

I On je rekao:

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِن وَرَآئِ حِجَابٍ

"Ne priliči nijednom čovjeku da mu Allāh govori, izuzev Objavom ili iza zastora." [37]

I On je rekao:

فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِىَ يَـٰمُوسَىٰٓ ﴿١١﴾ إِنِّىٓ أَنَا۠ رَبُّكَ

"I kada je on došao do nje (vatre)**, pozvan je: "O, Mūsā! Zaista sam Ja tvoj Gospodar"."** [38]

I Allāh je rekao:

إِنَّنِىٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدْنِى وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكْرِىٓ

[36] s*ūra* el-Beqare, 253. *ājet*.

[37] *sūra* eš-Šūra, 51. *ājet*.

[38] sūra Tā-Hā, 11. i 12. *ājet*.

"Zaista sam Ja Allāh, niko nema pravo da bude obožavan osim Mene, pa Mi *'ibādet* čini i klānjaj *namāz*, da bih ti stalno na umu bio." [39]

Nikome nije dozvoljeno da kaže ovo (posljednji *ājet*), izuzev Allāhu.

'Abdullāh ibn Mes'ūd, *radijallāhu 'anhu*, je rekao:

''Kada Allāh govori putem Objave, stanovnici nebesa čuju Njegov glas.''

On je ovo prenio od Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*. [40]

'Abdullāh ibn Enes, *radijallāhu 'anhu*, je prenio da je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao:

***''Allāh će na Sudnjem danu sakupiti ljude gole, bose, neobrezane, goloruke** (nemajući ničega sa sobom)**. Onda će On pozvati glasom koji će biti u stanju da čuju oni koji su daleko, kao i oni koji su blizu:* "Ja sam el-Mālik** (Vladar)**, Ja sam Onaj koji obračunava".''** [41]

---

[39] sūra Tā-Hā, 14. *ājet*.

[40] Vjerodostojni *hadīth* zabilježen od Ibn Mes'ūda u *mewkūf* formi (kao njegove riječi), kao i u *merfū'* formi (kao riječi Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*) u *''Sahīhul-Buhārī''*, u djelu *''Et-Tewhīd''* od Ebū Huzejme i u *''Sunenu''* Ebū Dāwūda.

[41] *Hadīth* je zabilježio el-Buhārī u svom *''Sahīhu''* (1/173, 13/453) i u svojoj knjizi *''El-Edebul-Mufred''* (970), a također su ga zabilježili *imām* Ahmed u svom *''Musnedu''* (3/495), el-Bejheqī u *''El-Esmā'i wes-Sifāt''* (78. i 79. str.), Ibn Ebī 'Āsim u *''Es-Sunne''* (514. str.) i el-Hākim u *''El-Mustedreku''* (2/437 i

U nekim predajama se spominje:

''Jedne noći je Mūsā vidio vatru i ona ga je obuzela, pa je se uplašio, a onda ga je njegov Gospodar pozvao: **"O Mūsā!"***, pa je on brzo odgovorio, prepoznavši glas: ''Ovdje sam da Ti služim! Ovdje sam! Čujem Tvoj glas, ali ne vidim Tvoje mjesto (gdje si). Gdje si Ti?'' On je rekao:* **"Ja sam iznad tebe i ispred tebe, i s tvoje desne i s tvoje lijeve strane"***, pa je on (Mūsā) shvatio da ovo svojstvo ne pristoji nikome, izuzev Allāhu. On (Mūsā) je onda rekao: ''Ti si baš kao što Ti kažeš, moj Gospodaru. Da li ja čujem Tvoj govor ili govor jednoga od Tvojih izaslanikā (melekā)?'' On je rekao:* **"Ne, već Moj govor, o Mūsā!"** ''

574-575), koji ga je proglasio *sahīhom*, a edh-Dhehebi se složio. El-Albānī je rekao u svojoj provjeri na *''Es-Sunne''* (514): *''Ovo je sahīh (vjerodostojan) hadīth''*.

Qur'ān je Allāhov Govor

Od Allāhovog govora je časni Qur'ān. On je jasna Allāhova Knjiga i Njegovo čvrsto uže. On je Njegov pravi put i objava Gospodara svjetova. Povjerljivi *rūh* (Džibrīl) ga je donio na srce najboljeg od vjerovjesnikā na jasnom arapskom jeziku.

On je objavljen i nije stvoren. Od Njega je počeo i Njemu će se vratiti. On se sastoji od preciznih *sūrā* (poglavlja), jasnih *ājetā*, *harfova* (slovā) i riječi. Ko god ga uči i to čini ispravno (sa *i'rābom*), imaće deset dobrih djela za svako slovo koje prouči. On ima početak i kraj i sastoji se od sekcija i djelova.

On (Qur'ān) je ono što se uči jezicima, pamti srcima, čuje ušima i bilježi u *mushafima*. U njemu su *ājeti* koji su jasni i oni koji su dvosmisleni, u njemu je ono što derogira i ono što je derogirano (*nāsih* i *mensūh*), u njemu su oni (*ājeti*) koji su specifični i oni koji su općeniti i u njemu su oni (*ājeti*) koji sadrže obaveze i zabrane.

لَّا يَأۡتِيهِ ٱلۡبَٰطِلُ مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَلَا مِنۡ خَلۡفِهِۦۖ تَنزِيلٞ مِّنۡ حَكِيمٍ حَمِيدٖ

"Laž mu ne može prići ni spreda ni straga, on je Objava od Mudrog i hvale dostojnog." [42]

[42] *sūra* Fussilet, 42. *ājet*.

قُل لَّئِنِ ٱجۡتَمَعَتِ ٱلۡإِنسُ وَٱلۡجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأۡتُواْ بِمِثۡلِ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لَا يَأۡتُونَ بِمِثۡلِهِۦ وَلَوۡ كَانَ بَعۡضُهُمۡ لِبَعۡضٖ ظَهِيرٗا

"Reci: "Ako bi se ljudi i *džinni* udružili da donesu nešto poput ovog Qur'āna – ne bi bili u stanju da donesu nešto slično njemu, čak i ako bi jedni drugima pomagali"." [43]

To je Knjiga na arapskom, o kojoj su nevjernici rekli:

لَن نُّؤۡمِنَ بِهَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ

"Mi nikada nećemo vjerovati u ovaj Qur'ān." [44]

A neki od njih su rekli:

إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا قَوۡلُ ٱلۡبَشَرِ

"To nije ništa drugo, nego govor čovjeka." [45]

Pa je Allāh rekao:

سَأُصۡلِيهِ سَقَرَ

"Ja ću ga baciti u *Seqar* (*džehennem*)." [46]

---

[43] *sūra* el-Isrā', 88. *ājet*.

[44] *sūra* Sebe, 31. *ājet*.

[45] *sūra* el-Muddeththir, 25. *ājet*.

Neki od njih su rekli da je on poezija, pa je Allāh rekao:

وَمَا عَلَّمْنَٰهُ ٱلشِّعْرَ وَمَا يَنۢبَغِى لَهُۥٓ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُّبِينٌ

"Mi ga (Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*) **nismo podučili poeziji, niti to njemu priliči. To je samo *Dhikr* i jasni Qur'an."** [47]

Ovako kada Allāh poriče da je on poezija i potvrđuje da je on Qur'ān, ne bi trebalo da ostane nimalo *šubhe* (sumnje) za onoga koji posjeduje razuma da je Qur'ān knjiga na arapskom koja je sadržana od riječi, slovā i *ājetā*. Da nije tako, onda oni (nevjernici) ne bi tvrdili da je on poezija.

Allāh, Moćni i Uzvišeni, kaže:

وَإِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِۦ

وَٱدْعُوا۟ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ

"Ako sumnjate u ono što spuštamo (objavljujemo) **Svome robu, onda donesite *sūru* poput nje i pozovite božanstva svoja mimo Allāha..."** [48]

Ne priliči Njemu da ih izazove da donesu nešto što niti znaju niti razumiju (tj. to su riječi i slova koja oni znaju).

---

[46] *sūra* el-Mudeththir, 26. *ājet*.

[47] *sūra* Jā-Sīn, 69. *ājet*.

[48] *sūra* el-Beqare, 23. *ājet*.

Allāh kaže:

وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَاتُنَا بَيِّنَٰتٖ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا ٱئۡتِ
بِقُرۡءَانٍ غَيۡرِ هَٰذَآ أَوۡ بَدِّلۡهُۚ قُلۡ مَا يَكُونُ لِيٓ أَنۡ أُبَدِّلَهُۥ مِن تِلۡقَآيِٕ
نَفۡسِيٓۖ إِنۡ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ

"Kad im se naši jasni *ājeti* čitaju, oni koji se ne nadaju da će Nas sresti kažu: "Donesi nam Qur'ān drugi mimo ovoga ili ga promijeni!" Reci: "Ja nemam prava da ga mijenjam po svome, ja samo slijedim ono što mi je objavljeno"." [49]

Ovo potvrđuje da je Qur'ān sastavljen od *ājetā* koji su učeni njima (tj. nevjernicima). Allāh kaže:

بَلۡ هُوَ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ فِي صُدُورِ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ

"Ne, već su to *ājeti* jasni, (koji su sačuvani) **u srcima onih kojima je dato znanje."** [50]

I On kaže, nakon što se zakleo Njime:

إِنَّهُۥ لَقُرۡءَانٞ كَرِيمٞ ۝٧٧ فِي كِتَٰبٖ مَّكۡنُونٖ ۝٧٨ لَّا يَمَسُّهُۥٓ إِلَّا ٱلۡمُطَهَّرُونَ

[49] *sūra* Jūnus, 15. *ājet*.

[50] *sūra* el-'Ankebūt, 49. *ājet*.

"Ovo je zaista časni Qur'ān u Knjizi čuvanoj (*Lewhil-Mahfūdhu*)**, koju ne dodiruju** (drugi)**, osim onih koji su čisti."** [51]

I Allāh kaže:

كٓهيعٓصٓ

"Kāf, Jā, 'Ajn, Sād." [52]

حمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ

"Hā, Mīm. 'Ajn, Sīn, Qāf." [53]

On je započeo dvadeset i devet poglavlja Qur'āna pojedinačno odvojenim *harfovima*.

Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao:

"Ko god uči Qur'ān propisno imaće deset dobrih djela za svako proučeno slovo, a ko god uči Qur'ān i uči ga nepropisno *(zamuckujući, sa poteškoćom)* ***imaće jednu nagradu za svako proučeno slovo."*** [54]

---

[51] *sūra* el-Wāqi'a, 77.-79. *ājet*.

[52] *sūra* Merjem, 1. *ājet*.

[53] *sūra* eš-Šūra, 1. i 2. *ājet*.

[54] Veoma slab *hadīth* koji bilježi et-Taberanī u *"El-Ewsat"*, kao što stoji u *"El-Medžme'uz-Zewā'id"* (7/163) od Ibn Mes'ūda koji je rekao: *"Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, je rekao:* ***"Učite Qur'ān izgovarajući ga propisno*** *(sa i'rābom)****, jer zaista ko god uči Qur'ān i izgovara ga***

I on je, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao:

''Učite Qur'ān prije nego što vam dođu ljudi koji će izgovarati njegove riječi brzo kao što strijela izlazi, ali on neće prelaziti njihove grkljane. Oni će požurivati njegovu nagradu i neće odlagati.'' [55]

Ebū Bekr i 'Umer, *radijallāhu 'anhumā*, su rekli:

''Činiti i'rāb Qur'āna (učiti ga propisno sa svim pravilima) je nama draže nego pamtiti nešto od njegovih harfovā.'' [56]

'Alī, *radijallāhu 'anhu*, je rekao:

''Ko god ne vjeruje u jedan harf od njega – uznevjerovao je u sve od njega.'' [57]

---

propisno imaće deset dobrih djela, deset njegovih grijeha će biti oprošteno i on će biti podignut deset stepena''. El-Hajthemī je rekao o njemu: *''U njegovom lancu je Nuhšel i on je odbačen (metruk)''*. Nuhšel je Ibn Se'īd ibn Werdan el-Werdānī. Ishāq ibn Rahawejh ga je proglasio lažovom.

[55] Vjerodostojni *hadīth* koji je zabilježio *imām* Ahmed (5/338), Ebū Dāwūd (831), Ibn Hibbān (1876). Njegov lanac predaje je *sahīh*, kao što je rekao el-Albānī u *''Es-Sahīha''* (259). Ibn Qudāme također je spomenuo ovaj hadīth u *''El-Burhān''* (35. i 36. str.) od Sehla ibn Sa'da.

[56] Ovo je veoma slaba predaja koju je zabilježio Ibn el-Ambārī u *''El-Waqf wel-Ibtidā''* (1/20) riječima: *''Nešto i'rāb (izgovaranja propisno) Qur'āna je nama draže nego pamćenje nekih od njegovih harfova.''* Njegov lanac je *da'īf džidden* (veoma slab), jer postoji slabost i prekid u njegovom lancu, prema Bedr el-Bedrovim bilješkama na *''Lumu'atul-I'tiqād''* (19).

[57] Zabilježio ga je Ibn Ebī Šejbe (10/513, 514) i Ibn Džerīr et-Taberī u svom *tefsīru* (56).

Muslimani su se jednoglasno složili na broju poglavlja (*sūrā*), *ājetā*, riječi i slovā Qur'āna. Nema razilaženja među muslimanima u pogledu nevjerovanja onoga koji poriče *sūru*, *ājet*, riječ ili *harf* od Qur'āna, o kom je postignut konsenzus. Postoji jasan, decidni dokaz da je on sačinjen od *harfovā*.

Vjernici će vidjeti svoga Gospodara na Sudnjem Danu

Vjernici će vidjeti svog Gospodara na *āhiretu* svojim sopstvenim očima i oni će Ga posjetiti. On će govoriti Njima i oni će govoriti Njemu. Allāh kaže:

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ

"Neka lica toga dana će biti sjajna, u Gospodara svoga će gledati." [58]

I On kaže:

كَلَّآ إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ

"A ne, već će oni (zločinci) **od svog Gospodara biti toga dana zaklonjeni."** [59]

Ako će Allāh biti zaklonjen od ovih ljudi (nevjernikā) za vrijeme stanja u kom su oni u (Allāhovom) nezadovoljstvu, ovo ukazuje da će Ga vjernici vidjeti dok su u (suprotnom) stanju (Allāhovog) zadovoljstva.

[58] *sūra* el-Qijāme, 22. i 23. *ājet*.

[59] *sūra* el-Mutaffifūn, 15. *ājet*.

Kada ne bi bilo ovako, ne bi bilo razlike između toga dvoga. Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao:

"Zaista ćete vi vidjeti svoga Gospodara baš kao što vidite ovaj mjesec; nema teškoće u vašem viđenju njega."

Ovo je vjerodostojan *hadīth*, koji je *muttefekun 'alejh*. [60]

Ova izjava je (prosto) poređenje između jednog načina viđenja sa drugim načinom viđenja. To nije poređenje između onoga što se vidi i nečega drugog što se vidi, [61] jer, zaista, Allāh nema sličnog niti jednakog Sebi.

[60] *''Sahīh el-Buhārī''* (*Knjiga o namāskim vremenima*, 573) i *''Sahīh Muslim''* (*Knjiga mesdžida i mjesta za klanjanje namāza*, 633) od Džerīra ibn 'Abdullāha.

[61] Tj. ovo je jednostavno i jedino poređenje načina viđenja Gospodara na *āhiretu* sa načinom viđenja Mjeseca na *dunjāluku*, a nikako poređenje onoga što će se vidjeti na *āhiretu* (Allāha) sa onim što se vidi na *dunjāluku* (Mjesecom). (napomena izdavača)

Allāhov Qadā' i Qader

Od svojstavā Allāha je da On čini ono što On želi. Ništa se ne dešava, izuzev Njegovom željom, i ništa se ne propusti, osim Njegovom voljom. Na ovome svijetu nema ništa što može izbjeći Njegov *taqdīr* (predodređenje) i ništa ne može da se desi osim sa Njegovim rukovođenjem (*tedbīr*).

Nema nikoga ko može izbjeći *qader* koji mu je zabilježen (predodređen), niti iko može prekoračiti granice onoga što mu je određeno u *Lewhul-Mahfūdhu*. On želi sve ono što stvorenja rade. Da ih je učinio nepogrješivim, oni Mu ne bi bili nepokorni, a da je želio da Mu svi oni budu pokorni, oni bi Mu se sigurno svi pokorili.

On je stvorio stvorenja i njihova djela i On je predodredio njihovu opskrbu i njihov vijek. On upućuje koga On hoće Svojom Mudrošću.

Allāh kaže:

لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ

"On neće biti pitan za ono što radi, a oni će biti pitani." [62]

[62] *sūra* el-Enbijā', 23. *ājet*.

Allāh kaže:

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ

"Zaista smo Mi sve stvari stvorili sa *qaderom*." [63]

I On kaže:

وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُۥ تَقْدِيرًا

"I stvorio je sve i učinio je Svoj *qader*." [64]

I On kaže:

مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَآ

"Nema nesreće koja vas zadesi na Zemlji ili u vama samima, a da to nije zapisano u Knjizi (*Lewhul-Mahfūdhu*) **prije nego što se ona desi."** [65]

[63] *sūra* el-Qamer, 49. *ājet*.

[64] *sūra* el-Furqān, 2. *ājet*.

[65] *sūra* el-Hadīd, 22. *ājet*.

I On kaže:

فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهۡدِيَهُۥ يَشۡرَحۡ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِۖ وَمَن يُرِدۡ أَن يُضِلَّهُۥ يَجۡعَلۡ صَدۡرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجًا

"Koga god Allāh želi da uputi, On njegova prsa otvori za islām, a koga On želi da ostavi u zabludi, On srce njegovo stegne i umornim učini." [66]

Ibn 'Umer je prenio da je Džibrīl pitao Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*: ''*Šta je īmān?*'', pa je on odgovorio: ***"Da vjeruješ u Allāha, Njegove meleke, Njegove Knjige, Njegove vjerovjesnike, Sudnji dan i da vjeruješ u qader, u dobro i loše od njega."*** Džibrīl mu je rekao: ''*Istinu si rekao.*'' Zabilježio ga je *imām* Muslim. [67]

Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao:

"Ja vjerujem u qader, u dobro i loše od njega, u njegovu slast i njegovu gorčinu." [68]

Jedna od dovā kojoj je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, podučio el-Hasana ibn 'Alija i koju je sam imao običaj učiti za vrijeme *qunūta witra* je bila:

---

[66] *sūra* el-En'ām, 125. *ājet*.

[67] *''Sahīh Muslim''* (*Knjiga īmāna*, 1), a također se nalazi u *hadīthu* Ebū Hurejre u *''Sahīhul-Buhārī''* (50) i *''Sahīh Muslim''* (5).

[68] Lanac ovog *hadītha* je slab. Zabilježio ga je el-Hākim u *''Ma'rifetu 'Ulūmil-Hadīth''* (31-32), a tim putem predaje od el-'Irāqija u njegovom šerhu na *''El-Ulfijje''* (327. str.) preko Jezīda Raqāšija od Enes ibn Mālika.

"...i sačuvaj me** (onog) **zla koje si već predodredio." [69]

Mi ne koristimo Allāhov *qadā'* i *qader* kao opravdanje sebi, da bismo napustili slijeđenje Njegovih naredbi i izbjegavanje Njegovih zabranā. Naprotiv, naređeno nam je da vjerujemo i da znamo da je kod Allāha dokaz (eliminisanja svih opravdanja) Njegovim objavljivanjem Knjiga i Njegovim slanjem vjerovjesnika.

Allāh je rekao:

لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةٌۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِ

"Da ne bi ljudi imali dokaza (opravdanja) **nakon poslanika."** [70]

Mi znamo da Allāh, Slavljeni i Uzvišeni, nije naredio ili zabranio (ništa drugo), osim onoga što se može činiti ili ostaviti. On nije prisilio nikoga da čini djela nepokornosti, niti je On natjerao ikoga da napusti pokoravanje Njemu.

Allāh Uzvišeni kaže:

لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَا

"Allāh nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih." [71]

---

[69] Vjerodostojni *hadīth* koji je zabilježio imām Ahmed (1723), Ebū Dāwūd (1425, 1426) et-Tirmidhī (464), en-Nesā'i (3/248) i Ibn Mādže (1178), a njegov lanac je *sahīh*. Ahmed Šākir ga je proglasio *sahīhom* u svojim bilješkama na *''Sunen et-Tirmidhī''*.

[70] *sūra* en-Nisā', 165. *ājet*.

I Allāh kaže:

فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُمۡ

"I bojte se Allāha koliko možete." [72]

I Allāh kaže:

ٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡۚ لَا ظُلۡمَ ٱلۡيَوۡمَ

"Toga dana svaka duša će biti nagrađena za ono što je zaradila. Nikome se neće učiniti nepravda na taj dan." [73]

Ovo ukazuje da svaki rob posjeduje djela i stvari koje zarađuje; biće mu plaćeno za njegova dobra djela nagradom, a za njegova loša djela kaznom. Ovo će se desiti Allāhovim božanskim *qadā'om* i *qaderom*.

[71] *sūra* el-Beqare, 286. *ājet*.

[72] *sūra* et-Tegābun, 16. *ājet*.

[73] *sūra* Gāfir / Mu'min, 17. *ājet*.

Īmān je riječ i djelo

Īmān je riječ jezika, djelo tijela i vjerovanje srca. On se povećava (raste) pokornošću, a smanjuje se (opada) nepokornošću. Allāh kaže:

وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلۡقَيِّمَةِ

"A nije im naređeno (ništa drugo)**, osim je da Allāhu *'ibādet* čine, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovjedaju, i da *namāz* obavljaju, i da *zekāt* daju; a to je ispravna vjera."** [74]

Tako je Allāh *'ibādet* Njemu nazvao iskrenošću srca, a klanjanje *namāza* i davanje *zekāta* učinio djelom *dīna*.

Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao:

"Īmān se sastoji od preko 70 ogranaka; najveći od njih je šehādet "Lā ilāhe illAllāh", a najniži je uklanjanje prepreke sa puta".

Pa je on, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, riječi i govor ubrojao u *īmān*.

[74] *sūra* el-Bejjine, 5. *ājet*.

Allāh kaže:

فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَزَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنًا

"A što se tiče onih koji vjeruju, njima se njihov *īmān* uvećao." [75]

I On kaže:

لِيَزۡدَادُوٓاْ إِيمَٰنٗا مَّعَ إِيمَٰنِهِمۡ

"Da bi da im porastao *īmān*, zajedno sa njihovim (već postojećim) ***īmānom*."** [76]

Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao:

"Ko god kaže "Lā ilāhe illAllāh" i u svom srcu ima īmāna koliko je zrno pšenice ili zrno gorušice ili koliko atom, on će biti izvađen iz džehennemske vatre."

Tako je on, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, smjestio *īmān* na različitim nivoima (stepenima).

[75] *sūra* et-Tewbe, 124. *ājet*.

[76] *sūra* el-Feth, 4. *ājet*.

Vjerovanje u sve o čemu nas je Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, obavijestio

Naređeno nam je da vjerujemo u sve ono o čemu nas je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, obavijestio i u ono što se vjerodostojno pripisuje njemu putem predaja, bilo da smo mi to posvjedočili ili je to bilo sakriveno od nas. Mi znamo da je to stvarnost i istina. Isto tako je u pogledu toga da li mi to shvatili ili ne shvatili.

Mi ne idemo iza spoljne aktuelnosti (tj. literalnosti) značenja toga, kao što je *hadīth* u vezi *isrā'a* i *mi'rādža*. [77] On se desio dok je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, bio budan, a ne u snu, jer su ga zaista Qurejšijje negirale (porekle) i smatrale ga nečim nemogućim, a oni nisu imali običaj da poriču snove.

Drugi primjer toga je kada je melek smrti došao Musā'u da bi uzeo njegovu dušu; on (Mūsā) ga je udario i izbio mu oko, pa se ovaj vratio svom Gospodaru, koji mu je vratio njegovo oko.

Drugi primjer toga su predznaci Sudnjega dana, kao što je pojava Dedždžāla, silazak 'Isā sina Merjeminog koji će ga

[77] Pogledaj *hadīth* kod el-Buhārija (3207) i Muslima (164) u predaji od Enes ibn Mālika, *radijallāhu 'anhu*, od Mālik ibn Sa'sa.

onda ubiti, izlazak Je'džūdža i Me'džūdža, pojava životinje (iz zemlje), izlazak Sunca sa zapada, a sve se odnosi na ono što je vjerodostojno prenešeno. [78]

I kazna i uživanje u *qaburu* su istina. Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je često tražio utočište od njega (*qaburskog azaba*) i naredio je da se to čini na svakom *namāzu*. *Qabursko* iskušenje je istina. Pitanje Munkira i Nekīra je istina. Proživljenje nakon smrti je istina i ono što će se desiti kada Isrāfīl puhne u svoj rog.

فَإِذَا هُم مِّنَ ٱلْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنسِلُونَ

"I kad, odjednom, oni će iz grobova izaći ka svome Gospodaru." [79]

Ljudi će biti sakupljeni na Sudnjem danu bosi, goli, neobrezani i goloruki (tj. nemajući ništa sa sobom). Oni će stati na krajnje mjesto stajanja dok naš Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, učini *šefā'at* za njih i Allāh, Slavljeni i Uzvišeni, će se obračunati sa njima (tj. suditi im). Vage će biti postavljene, knjige djelā će biti podijeljene, a i stranice koje sadrže djela svakog pojedinca će biti date ljudima u desnu ili lijevu ruku.

[78] Vidi *''En-Nihāje''* od Ibn Kethīra u vezi ovoga.

[79] *sūra* Jā-Sīn, 51. *ājet*.

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ ۝٧ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ۝٨
وَيَنقَلِبُ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ مَسْرُورًا ۝٩ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهْرِهِۦ ۝١٠
فَسَوْفَ يَدْعُواْ ثُبُورًا ۝١١ وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا

"Onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data – lahko će račun položiti i svojima će se radostan vratiti. A onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data – propast će prizivati i u ognju će gorjeti." [80]

Mīzān (vaga) ima dva tasa i jezik, čime će ona mjeriti djela.

فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ۝١٠٢ وَمَنْ خَفَّتْ
مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمْ فِى جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ

"Oni čije vage budu teške – oni su uspješni. A što se tiče onih čije vage budu lahke – oni su oni koji će propasti; u *džehennemu* će boraviti." [81]

Naš poslanik Muhammed, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, će imati *el-hawd* (vrelo) na Sudnjem danu. Njegova voda je bjelija od mlijeka i slađa od meda. Njegove posude za piće su brojne

[80] *sūra* el-Inšiqāq, 7.-12. *ājet*.

[81] *sūra* el-Mu'minūn, 102. i 103. *ājet*.

kao i zvijezde na nebu. Ko god se sa njega napije, nikada nakon toga više neće ožednjeti.

Sirāt je istina. Dobri će ga preći, a loši će pasti sa njega.

Naš Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, će činiti *šefā'at* (zauzimati se) za pripadnike svog *ummeta* koji ulaze u *džehennemsku* vatru zbog svojih velikih grijeha, pa će oni biti izvađeni iz njega zbog njegovog, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, *šefā'ata* (za njih), ali tek nakon što su bili u plamenu i spalili se do pepela i ugljenisani. Onda će oni ući u *džennet* zbog njegovog *šefā'ata*.

Također će *šefā'at* činiti i ostali poslanici, vjernici i meleci. Allāh kaže:

وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ

"A oni ne mogu da se zagovaraju, izuzev za onoga kojim je On zadovoljan, i oni stoje u strahopoštovanju od Njega." [82]

Šefāat posrednika (zagovarača) neće koristiti nevjernicima.

Džennet i *džehennem* su dva stvorenja koja neće prestati da postoje. *Džennet* je boravište Allāhu bliskih prijatelja, dok je *džehennem* mjesto kazne za Njegove neprijatelje. Stanovnici *dženneta* će boraviti u njemu (*džennetu*) vječito.

[82] *sūra* el-Enbijā', 28. *ājet*.

إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى عَذَابِ جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ

"Zaista, zločinci će biti u kazni *džehennema*, da u njoj borave zauvijek; neće im biti olakšano i oni će u njemu biti bez nade u spas. " [83]

Smrt će biti dovedena u obliku krupnog ovna i zaklana između *dženneta* i *džehennema*, a onda će biti rečeno: ''*O stanovnici dženneta! Vječnost i nema više smrti! O stanovnici džehennema! Vječnost i nema više smrti.*'' [84]

[83] *sūra* ez-Zuhruf, 74. i 75. *ājet*.

[84] *''Sahīh el-Buhari''* (*Knjiga komentara sūre Merjem*, 4730).

Muhammed, pečat poslanikā

Muhammed je Allāhov vjerovjesnik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, pečat vjerovjesnikā i vođa onih koje je Allāh poslao. *Īmān* roba nije validan (ispravan, primljen) sve dok on ne povjeruje u njegovu poruku (poslanicu) i posvjedoči njegovo poslanstvo. Čovječanstvu neće biti suđeno na Sudnjem danu izuzev sa njegovim, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, *šefā'atom*.

Nijedan *ummet* (narod) neće ući u *džennet* dok njegov *ummet* prvi ne uđe. On je posjednik zastave hvale, *el mekāmul-mahmūda* (hvale vrijednog mjesta) i *el-hawda* (vrela). On je *imām* (vođa) poslanikā, njihov predstavnik i onaj koji drži pravo na njihov *šefā'at*. Njegov, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, *ummet* je najbolji od *ummetā* i njegovi *ashābi* su najbolji od onih koji su se družili sa poslanicima, *neka je Allāhov selām na sve njih*.

Najbolji od poslanikovog *ummeta* je bio Ebū Bekr es-Siddīq, onda 'Umer el-Farūq, potom 'Uthmān Dhun-Nurejn, a zatim 'Alī ibn Ebī Tālib, *Allāh bio zadovoljan svima njima*.

Ovo je zbog onoga što se prenosi od 'Abdullāha ibn 'Umera da je rekao:

''Dok je Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, bio živ mi smo govorili: ''Najbolji od ovoga ummeta nakon Poslanika je Ebū Bekr, onda 'Umer, onda 'Uthmān, a onda 'Alī.'' Ovo bi dolazilo do

Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i on se tome ne bi protivio.'' [85]

A vjerodostojno je prenešeno od 'Alija da je on rekao:

''Najbolji od ovog ummeta nakon njegovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, je Ebū Bekr, a onda 'Umer. A da sam želio, ja bih spomenuo trećeg.'' [86]

Ebū ed-Derdā je prenio da je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao:

''Sunce ne izlazi niti zalazi ni nad kim boljim – nakon poslanikā i vjerovjesnikā – od Ebū Bekra.'' [87]

---

[85] *''Sahīh el-Buhārī''* (*Knjiga vrlinā ashābā*, 3655). A u drugom citatu (tekstu) nađenom kod el-Buhārija (3697) stoji: *''Za vrijeme života Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, mi nismo ostavljali nikoga jednakog Ebū Bekru, a onda 'Umeru, a onda 'Uthmānu, a onda smo ostavljali ostale ashābe Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, sāme, ne razlikujući između nijednog od njih.''*

[86] Vjerodostojna predaja koju je zabilježio *imām* Ahmed u svom *''Musnedu''* (1/106 i 110), a njegov sin 'Abdullāh u svom *''Zewā'idu''* (1/106 i 127). Ibn Ebī 'Āsim je ovo također prenio u svojoj knjizi *''Es-Sunne''* (1201), a el-Albānī ga je ocijenio *sahīhom* u svojoj provjeri na *''Es-Sunne''* (2/570).

[87] *Hadīth* sa slabim lancem prenosioca koji je zabilježio imām Ahmed u *''Fadā'ilus-Sahābe''* (135), Ibn Ebī 'Āsim u *''Es-Sunne''* (1224) i Ebu Nu'ajm (3/325) od Ebū ed-Derdā'a. Pogledaj komentare na ovu predaju nađene u provjeri *''Fada'ilus-Sahābe''* od *imāma* Ahmeda sa bilješkama Wasijullāh ibn Muhammed ibn 'Abbāsa (1/152-153).

On (Ebū Bekr) je bio najzaslužniji *hilāfeta* od svih stvorenja nakon Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, zbog svojih vrlinā, svoje prednosti i također zbog Poslanikovog, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, davanja prednosti njemu da predvodi *namāz* ispred svih njegovih *ashābā*, *Allāh bio zadovoljan njima*. To je također i zbog ujedinjenja u saglasnosti *ashābā* o njegovoj prednosti, davanju prisege na vjernost njemu. A Allāh ih ne bi ujedinio u saglasnosti na nečemu pogrešnom.

Onda nakon njega je bio 'Umer, zbog njegovih vrlinā i Ebū Bekrovog ovlašćenja njega.

A onda 'Uthmān, zbog davanja prednosti njemu od strane članova *šūre* (vladajućeg vijeća).

A onda 'Alī, zbog njegovih vrlinā i jednoglasnog konsenzusa ljudi njegovog vremena o tome.

Ovo su ispravno upućene *halīfe*. Oni su onī o kojima je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao:

''Držite se za moj sunnet i za sunnet ispravno upućenih halīfā nakon mene. Držite se za to *(za sunnet)* ***svojim očnjacima''***.

Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*. je rekao:

''Hilāfet nakon mene će trajati u periodu od 30 godina''. [88]

[88] Vjerodostojni *hadīth* koga je zabilježio Ebū Dawūd (4646 i 4647), et-Tirmidhī (2226) koji ga je ocijenio hasenom, en-Nesa'ī u *''Fadā'ilus-Sahābe''* (52) i el-Hākim (3/71 i 145) koji ga je ocijenio vjerodostojnim, a edh-Dhehebi se složio. Pogledaj el-Albānijev *''Es-Sahīha''* (459) za obilnu

Posljednji dio njega se desio *hilāfetom* 'Alija, *Allāh bio zadovoljan njime*.

Mi svjedočimo da će deset (pojedinaca) biti u *džennetu*, baš kao što je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, svjedočio tome kada je rekao:

''Ebū Bekr je u džennetu, 'Umer je u džennetu, 'Uthmān je u džennetu, 'Alī je u džennetu, Talha je u džennetu, ez-Zubejr je u džennetu, Sa'd je u džennetu, Se'īd je u džennetu, 'AbdurRahmān ibn 'Awf je u džennetu, Ebū 'Ubejde ibn el-Džerrāh je u džennetu''.

A što se tiče svakog drugog kome je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, posvjedočio da će biti u *džennetu*, onda mi svjedočimo tome (također). Ovo se vidi u njegovim riječima:

''El-Hasan i el-Husejn su vođe omladine u džennetu.'' [89]

I njegove riječi o Thābit ibn Qajsu:

''Zaista je on (Thābit) od stanovnikā dženneta.'' [90]

---

diskusiju o njemu kao i za pobijanje stava onih koji tvrde da je ovaj *hadīth da'īf*.

[89] El-Albānī ga je ocijenio *sahīhom* u *''Es-Sahīha''* (796), rekavši: *''U većini njegovog dijela, hadīth je vjerodostojan, bez imalo sumnje u to, štaviše on je mutewātir kao što je rekao el-Menāwī.''*

[90] *''Sahīh el-Buharī''* (*Knjiga vrlinā*, 3613) i *''Sahīh Muslim''* (*Knjiga īmāna*, 119) u *hadīthu* od Enesa.

Mi ne svjedočimo ni za koga od *ehlul-qible* (tj. muslimanā) da će biti u *džennetu* ili *džehennemu*, izuzev za onoga za koga je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, posvjedočio. Međutim, mi želimo dobro dobročiniteljima i mi se bojimo za griješnike. Mi ne proglašavamo nikog od *ehla* naše *qible* (muslimanā) nevjernikom zbog grijeha, niti ga izbacujemo iz okrilja (okvira) islāma na osnovu djela.

Mi tvrdimo (smatramo) da su *hadždž* i *džihād* trajno važeći (da traju do Sudnjega dana) u pokornosti svakom vođi, bio on dobročinitelj ili griješnik. U dodatku na ovo, *namāz* iza njih (u *džemā'atu*) je dozvoljen.

Enes, *radijallāhu 'anhu* je prenio da je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao:

''Tri stvari su od srži īmāna: uzdržavanje od** (nanošenja štete) **svakome ko kaže ''Lā ilāhe illAllāh''. Mi ga ne proglašavamo nevjernikom zbog grijeha** (koji je počinio)**, niti ga izbacujemo iz islāma zbog lošeg djela. Džihād traje od vremena u kome me je Allāh poslao do vremena kada će se zadnji dio mog ummeta boriti protiv Dedždžāla. Neće ga obesnažiti** (negirati) **dhulm dhulumćara niti pravda pravednog vladara. I** (treće je) **vjerovanje u el-qader.'' Zabilježio ga je Ebū Dāwūd. [91]

Od sunneta je: Lojalnost (*muwālā*) prema *ashābima*, ljubav prema njima, spominjanje njihovih dobrih osobinā i moljenje

[91] *Da'īf hadīth* koji je zabilježio Ebū Dawūd (2532) i Ebū 'Ubejd el-Qāsim ibn Selām u svojoj knjizi *''El-Īmān''* (47. str.). Njegov lanac je slab jer je u njemu Jezīd ibn Ebī Nušbah, a on je nepoznat kao što stoji u *''Et-Taqrīb''*. El-Mundhirī je ocijenio njegov lanac slabim u svom sažetku na *''Sunen Ebū Dāwūd''* (3/380) iz ovog razloga.

Allāha da im se smiluje i da im oprosti. I također, sustezanje od spominjanja njihovih loših osobina i onoga u čemu su se razišli, vjerovanje u njihove vrline (dobrote) i priznavanje njihove prednosti.

Allāh kaže:

وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعۡدِهِمۡ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا وَلِإِخۡوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَا تَجۡعَلۡ فِي قُلُوبِنَا غِلّٗا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ

"A oni koji dolaze nakon njih kažu: "Gospodaru naš oprosti nama i braći našoj koja su nas pretekla u *īmānu* i ne dozvoli da u srcima našim bude imalo zlobe prema onima koji su povjerovali"." [92]

I Allāh kaže:

مُّحَمَّدٞ رَّسُولُ ٱللَّهِۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلۡكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيۡنَهُمۡ

"Muhammed je Allāhov Poslanik, a oni koji su sa njim su žestoki prema nevjernicima, a samilosni jedni prema drugima." [93]

Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao:

"Ne vrijeđajte moje ashabe! Zaista, kada bi jedan od vas udijelio zlata koliko je brdo Uhud, on ne bi dostigao pregršt jednoga od njih, niti čak pola od toga." [94]

[92] *sūra* el-Hašr, 10. *ājet*.

[93] *sūra* el-Feth, 29. *ājet*.

Od sunneta je: Biti zadovoljan ženama Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, majkama vjernikā, onima koje su čiste od svake vrste zla. Najbolje od njih su bile Hadīdža bint Huwejlīd i 'Ā'iša bint es-Siddīq, koju je Allāh očistio od krivice u Njegovoj Knjizi. Ona je žena Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, na ovome svijetu i na budućem. Ko god je optuži za ono od čega ju je Allāh očistio – on je uznevjerovao u Allāha Velikog. Mu'āwija je daidža vjernikā, jedan od onih koji su pisali Allāhovu Objavu. On je bio jedan od *halīfā* muslimanā, *Allāh bio zadovoljan njime*.

Od sunneta je: Slušanje i pokoravanje muslimanskim vođama i *halīfama* (*emīrul-mu'minīn*), dobrima od njih, kao i onima koji su griješni. To je tako sve dok nam oni ne naređuju nepokornost Allāhu, jer zaista nema pokornosti ikome ako to u sebi sadržava nepokornost Allāhu. Pokornost je pokoriti se svakome kome je dat *hilāfet* dok su ljudi u saglasnosti i zadovoljni njime, kao i (pokoriti se) onome koji se borio protiv ljudi dok nije postao *halīfa* i proglašen je *emīrul-mu'minīnom*. Suprotstavljanje njemu, pobunjivanje protiv njega i sijanje sjemena podjela među muslimanima protiv njega je zabranjeno.

Od sunneta je: Činjenje *hidžre* od (tj. bojkotovanje) *ehlul bid'ata* (sljedbenikā novotarije) i odvajanje od njih, napuštanje prepirki i raspravljanja u vjeri, ne gledanje u knjige novotarā i neobraćanje pažnje na njihov govor. Svaka novouvedena stvar u vjeri je novotarija. Svako ko sebe opisuje nečim drugim

[94] *''Sahīh el-Buhārī''* (*Knjiga vrlinā ashābā*, 3673) i *''Sahīh Muslim''* (*Knjiga vrlinā ashābā*, 2541) od Ebū Se'īda el-Hudrija.

mimo islāma i sunneta je novotar, kao *rāfida*, *džehmijja*, *hawāridž*, *qaderija*, *murdžija*, *mu'tezila*, *kerāmija*, *kilābija* i oni slični njima.

Ovo su sekte zablude i skupine novotarije. Allāhu se utječemo od njih. U pogledu *imāmā*, u vezi (razilaženja u) sporednim pitanjima vjere, kao što su četiri *medhheba* (školā mišljenja), onda to nije vrijedno ukora. Jer, zaista, razilaženje u sporednim pitanjima vjere je milost i oni koji se u tome raziđu su hvale vrijedni u njihovom razilaženju i biće nagrađeni za svoj *idžtihād*. Njihovo razilaženje je obilna (široka) milost, a njihova saglasnost je ubjedljivi dokaz.

Mi molimo Allāha da nas zaštiti od novotarija i *fitne* i da On učini da živimo na islāmu i na sunnetu.

I molimo Ga da nas učini od onih koji slijede Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, u životu, i da nas On proživi u njegovom društvu nakon smrti Svojim Milošću i Svojom Dobrotom. *Āmīn*.

Ovo je kraj vjerovanja (*aqā'ida*), a sva zahvala prida Allāhu Jedinom. Neka Allāh pošalje Svoj *selām* i *salawāt* našem vođi Muhammedu, njegovoj porodici i njegovim *ashābima*.

DOSADAŠNJA IZDANJA
***"KELIMETUL-HAQQ"*:**

- **Dokazi za obaveznost pokrivanja lica** *(Ebū Ahmed)*
- **Dokazi da je *isbāl harām*** *(Ebū Ahmed)*
- **Kritika demokratije i ilustracija njene stvarnosti** *('AbdulQādir bin 'Abdul'Azīz)*
- **Bolest *irdžā'a*** *(grupa autora)*
- **Šta čini *"Lā ilāhe illAllāh"*, a šta ga poništava?** *(Hamid 'Alī Khān)*
- **Kome se to priviđaju *tekfīrovci* u Sandžaku i Bosni?** (''*Proglas o tekfiru*'' i odgovori na njega) *(Kelimetul-Haqq)*
- **Zalutale sekte *sūfijā* i *ši'ījā*** *(Kelimetul-Haqq)*
- **Isukana sablja na psovača Allāha, vjere i Poslanika** *(Ebū Muhammed el-Maqdisī)*
- ***Šubhe* vezane za propis demokratije u islāmu** *(grupa autora)*
- ***'Aqīda* potpomognute skupine** *('AbdulMedžīd el-Munī')*
- ***Tewhīd el-hākimijje*** *(grupa autora)*

- **Allāhova pomoć je, zaista, blizu**
  (Sulejmān bin Nāsir el-'Ulwān)

- **Demokratija je vjera** *(Ebū Muhammed el-Maqdisī)*

- **Obaveze koje je dužan spoznati svaki muslīmān i muslīmānka** *(šejhul-islām Muhammed bin 'AbdulWehhāb*

- **Ovo je ono što vam je vaš Gospodar obećao**
  (Reagovanje na incident u Novom Pazaru ispred Arap-džamije) *(Kelimetul-Haqq)*

- **Podučavanje najvažnijim pitanjima** *(Ahmed el-Hālidī)*

- **Može li se opravdavati neznanjem u djelima *velikog širka* i *jasnog kufra*?** *(Ebu Muhammed)*

- ***Milletu* Ibrāhīm** *(Ebū Muhammed el-Maqdisī)*

- ***'Aqīda ehlis-sunneta wel-džemā'ata*** *(Metn/tekst sedam velikih djela 'aqīde muslīmāna na jednom mjestu, u jednoj knjizi: ''Wasitijjska 'aqīda'', ''Tahāwijeva 'aqīda'', ''Kitābut-tewhīd'', ''Tri načela'', ''Otklanjanje sumnji'', ''Djela koja izvode iz vjere'' i ''Šest načela'')*

- ***Šerī'atski* hidžāb** *(Kelimetul-Haqq)*

- **Istina o Turcima Osmanlijama** *(Ebū Ahmed)*

- **Muslīmān ili *mušrik*** *(Ebū Hamza el-Afgānī)*

- **Dokazi za propis prijateljevanja sa *mušricima***
  (šejh Sulejmān bin 'Abdullāh bin Muhammed bin 'AbdulWehhāb)

- **Biografija *imāma* Ahmeda, *rahimehullāh***

- **Uzvišena znamenitost u vrlinama Ibn Tejmijje**
  (imām el-Bezzār)

- **Osnove sunneta (*Usūlus-Sunne*)** *(imām Ahmed ibn Hanbel)*

- **Islām – savršeno potpuna vjera**
  (Muhammed el-Emīn eš-Šenqītī)

- ***Iblīsova* obmana** *(Ibnul-Džewzī)*

- **Nije musliman onaj ko ne *tekfīri* zakonodavca (propisivača zakona) mimo Gospodara svjetova**
  (Ebū Hamza el-Afgānī)

- ***Mes'ele* vezane za *kufr u tāgūta*** *(Ebū Muhammed)*

- **Počinilac *širka* nikada ne može biti musliman** *(Ebū Hamza)*

- **Vjerovanje *imāma* el-Buhārija** *(imām el-Lālikā'ī)*

- **Dovoljnost u vjerovanju** *(Ibn Qudāme el-Maqdisī)*

- **Vjerovanje četvorice *imāmā*** *('AbdurRahmān el-Humejjis)*